

ODLUKU
O PRIVREMENIM MJERAMA KOJE BANKA
PRIMJENJUJE ZA OPORAVAK OD NEGATIVNIH
EKONOMSKIH POSLJEDICA UZROKOVANIH
VIRUSNIM OBOLJENJEM "COVID-19"

Član 1.

Predmet

- (1) Ovom odlukom utvrđuju se privremene mjere sa ciljem oporavka privrede od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom zarazne bolesti "COVID-19" (u daljem tekstu: pandemija) i očuvanja stabilnosti bankarskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine, a koje se odnose na:
- a) odobravanje olakšica klijentima banke koji su pogođeni negativnim efektima pandemije,
 - b) posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom, koja banka primjenjuje u slučaju da odobri posebne mjere klijentu,
 - c) mjere sa ciljem očuvanja kapitala banaka.
- (2) Banka odobrava kreditne olakšice, odnosno posebne mjere iz člana 3. ove odluke klijentima sa ciljem prevazilaženja poteškoća sa kojima se suočavaju i olakšavanja klijentima da u narednom periodu uredno izmiruju svoje obaveze prema banci.
- (3) Odredbe ove odluke primjenjuju se na banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: FBiH) kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) izdala dozvolu za rad.

Član 2.

Pojmovi

- (1) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:
- a) **Kreditne obaveze** su potraživanja banke od fizičkih i pravnih lica nastalih po osnovu ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunate i nenaplaćene kamate i naknade vezane za kreditno-garancijski posao, kao i potraživanja po finansijskom lizingu i faktoring poslovanju u skladu sa zaključenim ugovorom.
 - b) **Klijent banke** u smislu ove odluke je fizičko ili pravno lice čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu značajno smanjeni kao posljedica utjecaja pandemije i time je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obaveza prema banci.
 - c) **Materijalno značajan iznos** ima isto značenje kao u Odluci o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 44/19 i 37/20, u daljem tekstu: Odluka o upravljanju kreditnim rizikom).
 - d) **Posebne mjere** su mjere privremenog karaktera i odnose se na pružanje mogućnosti odgode plaćanja kreditnih obaveza, restrukturiranja kreditnih obaveza ili davanje drugih olakšica koje imaju za posljedicu modifikaciju izloženosti koju je banka odobrila fizičkim i pravnim licima radi oporavka od negativnih posljedica utjecaja pandemije, uspostave kreditne i otplatne sposobnosti klijenta banke, te uspostave održivosti njegovog poslovanja, uz poduzimanje svih ostalih mjera za upravljanje kreditnim rizikom.

Član 3.

Posebne mjere

- (1) Posebne mjere koje banka može odobriti klijentima banke su:
- a) moratorij, odnosno odgoda u otplati kreditnih obaveza od najduže 6 mjeseci,

- b) uvođenje "grace" perioda za otplatu glavnice kreditnih obaveza u slučaju kredita koji se otplaćuju anuitetno na period od najduže 12 mjeseci,
 - c) produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno,
 - d) produženje roka dospijea kredita sa jednokratnim dospijecom, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcijskim računima na period od najduže 12 mjeseci, pri čemu bi klijent banke tokom tog perioda mogao koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišten na dan modifikacije,
 - e) odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja klijentovih trenutnih poteškoća sa likvidnošću,
 - f) prilagođavanje plana otplate srazmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru koji određuje banka i
 - g) druge mjere koje banka poduzima u cilju olakšanja servisiranja kreditnih obaveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.
- (2) Posebne mjere iz stava (1) ovog člana mogu da uključe i druge modalitete prilagođavanja načina i dinamike otplate kreditnih obaveza, primjerene olakšice i druge oblike podrške klijentima banke.
- (3) U okviru posebnih mjera iz stava (1) i (2) ovog člana, banka je dužna provoditi sve potrebne aktivnosti radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom i prilagodbe trenutnim i privremenim okolnostima u poslovanju, sa ciljem stvaranja uslova za naknadni oporavak i ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom na održivost poslovanja klijenta.
- (4) Tretman posebnih mjera iz ovog člana mogu da imaju mjere koje su odobrene na osnovu pojedinačne analize kreditnog rizika iz koje je banka procijenila da će mjere omogućiti klijentu banke uredno izmirenje kreditnih obaveza prema banci u narednom periodu.
- (5) Banka će odobravati posebne mjere samo klijentima banke.
- (6) Banka je dužna objaviti informacije o posebnim mjerama koje odobrava klijentima banke na svojoj službenoj web stranici.
- (7) U periodu trajanja posebnih mjera iz ovog člana ne uračunava se period eventualno ranije odobrenih posebnih mjera u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/20 i 37/20).

Član 4.

Modalitet

- (1) Banka je dužna da za klijente banke definiira primjeren modalitet koji sadrži posebne mjere iz člana 3. ove odluke koji će pomoći klijentima da u narednom periodu uspostave održivi model poslovanja i uredno izmiruju kreditne obaveze prema banci.
- (2) Modalitet može sadržavati jednu ili kombinaciju posebnih mjera, na osnovu zahtjeva klijenta banke i provedene kreditne analize iz kojih je banka procijenila da će odobrene mjere pomoći klijentu banke da u budućem periodu uredno izmiruje svoje obaveze prema banci.
- (3) Ukoliko modalitet sadrži kombinaciju posebnih mjera iz člana 3. stav (1) tač. a) i b) banka odobrava posebne mjere na period od najduže 12 mjeseci.
- (4) Banka može definirati modalitet za pojedinačnog klijenta banke.
- (5) Prilikom definiranja modaliteta za pravna lica koja imaju izloženosti u drugim bankama i nedepozitnim finansijskim institucijama, banka treba da aktivno djeluje u cilju

usaglašenog djelovanja sa drugim bankama i nedepozitnim finansijskim institucijama u pronalaženju zajedničkog modaliteta za naknadno prilagodavanje realnih mogućnosti otplate kreditnih obaveza.

Član 5.

Modifikacija

- (1) Modifikacija izloženosti uključuje izmjenu nekih ili svih uslova originalnog ugovora, te je banka može smatrati značajnom modifikacijom u smislu Odluke o upravljanju kreditnim rizikom, kada banka prestaje priznavati originalnu stavku finansijske aktive i počinje priznavati novu stavku, ali nije u obavezi da utvrđuje da li predmetna stavka predstavlja imovinu stečenu uz umanjene vrijednosti (POCI imovina).
- (2) U okviru primjene posebnih mjera, kamatna stopa za modificirane izloženosti ne može biti veća nego što je bila definirana osnovnim ugovorom.
- (3) Prilikom ugovaranja posebnih mjera, banka ne može naplaćivati dodatne naknade za izvršene usluge, odnosno naknade povezane sa modifikacijom izloženosti.
- (4) Za promjene prvobitno ugovorenih uslova kredita, banka je dužna osigurati saglasnost svih ostalih ugovornih strana u kreditnom poslu.
- (5) U toku trajanja moratorija, banka ne obračunava zateznu kamatu na iznos dospjelih potraživanja.

Član 6.

Posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom

- (1) Banka ne može odobriti posebne mjere u skladu sa ovom odlukom klijentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema banci duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, odnosno dozvoljeno je odobravanje posebnih mjera samo klijentima čije su izloženosti raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na osnovu uslova prema kojima se smatra izvjesnim da dužnik neće u potpunosti izmiriti svoje obaveze prema banci definiranih članom 20. stav (3) tač. a) - d) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom.
- (2) Izuzetno, za klijente koji su raspoređeni u nivo kreditnog rizika 3 koje se nalaze u periodu oporavka u skladu sa članom 22. stav (3) tačka b) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i kod kojih postoji urednost u otplati u posljednja 3 mjeseca do datuma podnošenja zahtjeva, banka može odobriti posebne mjere.
- (3) Modifikacije kreditnih obaveza koje su bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 ili 2 na dan modifikacije, banka označava u svom informacionom sistemu kao modifikacije uzrokovane tekućim potrebama dužnika, a modifikacije izloženosti koje su raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 na dan modifikacije, banka označava u svom informacionom sistemu kao restrukturirane izloženosti.
- (4) Izloženost nastala uslijed modifikacije kreditnih obaveza klijenta koje su u trenutku modifikacije bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 1 može biti zadržana u nivou kreditnog rizika 1 na dan modifikacije, te je osnovni kriterij za naknadno raspoređivanje izloženosti u nivoe kreditnog rizika broj dana kašnjenja u materijalno značajnom iznosu.
- (5) Izloženost nastala uslijed modifikacije kreditnih obaveza klijenta koje su u trenutku modifikacije bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 2 može biti zadržana u nivou kreditnog rizika 2 na dan modifikacije, te je osnovni kriterij za naknadno raspoređivanje izloženosti u nivoe kreditnog rizika broj dana kašnjenja u materijalno značajnom iznosu. Banka može rasporediti ove izloženosti u nivo kreditnog rizika 1 samo nakon isteka perioda oporavka definiranog Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom.

- (6) Izloženost nastala uslijed modifikacije kreditnih obaveza klijenta koje su u trenutku modifikacije bile raspoređene u nivo kreditnog rizika 3 zadržava se u nivou kreditnog rizika 3 i može se rasporediti u nižu kategoriju izloženosti samo nakon isteka perioda oporavka definiranog Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom.
- (7) Banka ne može smanjivati procenat pokrivenosti izloženosti očekivanim kreditnim gubicima bez otplate modificirane ili restrukturirane izloženosti.
- (8) Banka je dužna pojačano pratiti rizike koji proizlaze iz portfolija klijenata banke kojima su odobrene posebne mjere, a naročito procjenjivati indikatore koji mogu potencijalno ukazati na poteškoće kod izmirenja kreditnih obaveza nakon isteka perioda za koji su odobrene posebne mjere iz člana 3. ove Odluke.

Član 7.

Odobrenje posebnih mjera

- (1) Posebne mjere banka može provoditi na osnovu pisanog zahtjeva klijenta banke, imajući u vidu nepovoljne ekonomske posljedice uzrokovane pandemijom.
- (2) Prije odobrenja posebnih mjera propisanih ovom odlukom, banka je dužna da klijente upozna sa mogućnostima korištenja istih, svim uslovima i efektima mjera (ponuda), a klijenti su dužni izjasniti se o ponudi i dostaviti pisani prihvataj ponude ako istu prihvataju.
- (3) Banka je dužna osigurati potpunu dokumentovanost provedenih postupaka.

Član 8.

Očuvanje kapitala banke

- (1) Banka je dužna sa posebnom pažnjom pratiti promjene u vlastitom poslovnom modelu, likvidnosti i profilu rizika, te u skladu sa tim održavati adekvatan nivo i strukturu kapitala za pokriće svih rizika kojima je ili bi mogla biti izložena u nastalim okolnostima poslovanja.
- (2) Postupanje banke u skladu sa stavom (1) ovog člana podrazumijeva odgodu i/ili otkazivanje isplate dividende za vrijeme važenja ove Odluke.
- (3) Banka može koristiti zaštitni sloj za očuvanje kapitala za vrijeme važenja ove odluke, poštujući odredbe iz stava (2) ovog člana i uz prethodno obavještenje Agencije.

Član 9.

Izveštavanje

- (1) Banka je dužna osigurati praćenje realizacije posebnih mjera, voditi posebne analitičke evidencije na način da sve aktivnosti o odobravanju i ugovaranju posebnih mjera iz ove odluke i njihovi efekti budu pregledni i dostupni za potrebe banke, kao i u svrhu nadzora koji obavlja Agencija.
- (2) Banka je dužna izvještavati Agenciju o primjeni posebnih mjera u skladu sa formom i u rokovima koje će direktor Agencije naknadno propisati.

Član 10.

Program posebnih mjera

- (1) Banka je dužna pripremiti i ažurirati Program posebnih mjera.
- (2) Program posebnih mjera koji se dostavlja Agenciji treba biti usvojeni od strane uprave banke.
- (3) Banka je dužna da Programom posebnih mjera definiše:
 - a) ovlaštenja i odgovornosti u procesu provođenja mjera i aktivnosti,
 - b) vrste posebnih mjera i olakšica, kao i uslove za njihovu primjenu,
 - c) način dokumentovanja kreditnih aktivnosti,
 - d) postupak komunikacije sa klijentima u smislu odredbi ove odluke i druge elemente koje ocijeni relevantnim za primjenu odredbi iz ove odluke,

- e) sistem praćenja i izvještavanja u banci i izvještavanja Agencije o aktivnostima i mjerama iz ove odluke i rezultatima u vezi sa njihovom primjenom,
- f) posebne mjere sistema internih kontrola.

Član 11.

Prijelazne i završne odredbe

- (1) Zahtjevi za primjenu mjera iz člana 3. ove Odluke mogu se podnositi bankama do 31.12.2020. godine.
- (2) Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/20 i 37/20).
- (3) Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Broj U.O.-48-02/20
24. augusta 2020. godine
Sarajevo

Predsjednica
Upravnog odbora
Mr. sc. **Ljerka Marić**, s. r.

Na temelju čl. 5. stavak (1) točka h) i 19. stavak (1) točka c) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 75/17) i članka 12. stavak (1) točka d) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 03/18), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, na 48. sjednici održanoj dana 24. kolovoza 2020. donosi

ODLUKU

O PRIVREMENIM MJERAMA KOJE BANKA PRIMJENJUJE ZA OPORAVAK OD NEGATIVNIH EKONOMSKIH POSLJEDICA UZROKOVANIH VIRUSNIM OBOLJENJEM "COVID-19"

Članak 1.

Predmet

- (1) Ovom odlukom utvrđuju se privremene mjere s ciljem oporavka gospodarstva od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom zarazne bolesti "COVID-19" (u daljnjem tekstu: pandemija) i očuvanja stabilnosti bankarskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine, a koje se odnose na:
 - a) odobravanje olakšica klijentima banke koji su pogođeni negativnim efektima pandemije;
 - b) posebna pravila za upravljanje kreditnim rizikom, koja banka primjenjuje u slučaju da odobri posebne mjere klijentu;
 - c) mjere s ciljem očuvanja kapitala banaka.
- (2) Banka odobrava kreditne olakšice, odnosno posebne mjere iz članka 3. ove odluke klijentima s ciljem prevladavanja poteškoća s kojima se suočavaju i olakšavanja klijentima da u narednom razdoblju uredno izmiruju svoje obveze prema banci.
- (3) Odredbe ove odluke primjenjuju se na banke sa sjedištem u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FBiH) kojima je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) izdala dozvolu za rad.

Članak 2.

Pojmovi

- (1) Pojedini pojmovi koji se koriste u ovoj odluci imaju sljedeće značenje:
 - a) **Kreditne obveze** su potraživanja banke od fizičkih i pravnih osoba nastalih po osnovi ukupnog iznosa dospjele i nedospjele glavnice, obračunate i nenaplaćene

kamate i naknade vezane za kreditno-garancijski posao, kao i potraživanja po finansijskom leasingu i faktoring poslovima sukladno zaključenom ugovoru.

- b) **Klijent banke** u smislu ove odluke je fizička ili pravna osoba čiji su prihodi, odnosno izvori za otplatu značajno smanjeni kao posljedica utjecaja pandemije i time je otežano, onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obveza prema banci.
- c) **Materijalno značajan iznos** ima isto značenje kao u Odluci o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka ("Službene novine Federacije BiH", br. 44/19 i 37/20, u daljnjem tekstu: Odluka o upravljanju kreditnim rizikom).
- d) **Posebne mjere** su mjere privremenog karaktera i odnose se na pružanje mogućnosti odgode plaćanja kreditnih obveza, restrukturiranja kreditnih obveza ili davanje drugih olakšica koje imaju za posljedicu modifikaciju izloženosti koju je banka odobrila fizičkim i pravnim osobama radi oporavka od negativnih posljedica utjecaja pandemije, uspostave kreditne i otplatne sposobnost klijenta banke, te uspostave održivosti njegovog poslovanja, uz poduzimanje svih ostalih mjera za upravljanje kreditnim rizikom.

Članak 3.

Posebne mjere

- (1) Posebne mjere koje banka može odobriti klijentima banke su:
 - a) moratorij, odnosno odgoda u otplati kreditnih obveza od najduže 6 mjeseci;
 - b) uvođenje "grace" razdoblja za otplatu glavnice kreditnih obveza u slučaju kredita koji se otplaćuju anuitetno na razdoblju od najduže 12 mjeseci;
 - c) produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno;
 - d) produženje roka dospijeca kredita s jednokratnim dospijecem, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcijskim računima na razdoblje od najduže 12 mjeseci, pri čemu bi klijent banke tijekom tog razdoblja mogao koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišten na dan modifikacije;
 - e) odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevladavanja klijentovih trenutnih poteškoća s likvidnošću;
 - f) prilagođavanje plana otplate razmjerno smanjenju prihoda ili nekom drugom relevantnom parametru koji određuje banka;
 - g) druge mjere koje banka poduzima u cilju olakšanja servisiranja kreditnih obveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.
- (2) Posebne mjere iz stavka (1) ovoga članka mogu uključiti i druge modalitete prilagođavanja načina i dinamike otplate kreditnih obveza, primjerene olakšice i druge oblike podrške klijentima banke.
- (3) U okviru posebnih mjera iz stavka (1) i (2) ovoga članka, banka je dužna provoditi sve potrebne aktivnosti radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom i prilagodbe trenutnim i privremenim okolnostima u poslovanju, s ciljem stvaranja uvjeta za naknadni oporavak i ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom na održivost poslovanja klijenta.
- (4) Tretman posebnih mjera iz ovoga članka mogu imati mjere koje su odobrene na temelju pojedinačne analize kreditnog rizika iz koje je banka procijenila da će mjere omogućiti klijentu banke uredno izmirenje kreditnih obveza prema banci u narednom razdoblju.